

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	X

บทที่

1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
	1.3 สมมติฐานของการศึกษา	4
	1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
	1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2	แนวคิดเกี่ยวกับการนวดแผนไทย และแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมและ	
	การส่งเสริมสถานประกอบการนวดแผนไทย.....	7
	2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนวดแผนไทย.....	8
	2.1.1 วิวัฒนาการของการนวดแผนไทย.....	8
	2.1.1.1 ประวัติความเป็นมาของนวดแผนไทย.....	9
	2.1.1.2 ความหมายของสถานประกอบการนวดแผนไทย.....	11
	2.1.1.3 ประเภทของการนวดแผนไทย	14
	2.1.1.4 ลักษณะของการนวดแผนไทย.....	16
	2.1.2 ประเภทของการประกอบกิจการนวดแผนไทยและรูปแบบของ	
	การให้บริการ	17
	2.1.2.1 หลักการแยกประเภทตามวัตถุประสงค์ของการนวด.....	17

2.1.2.2	หลักการแยกประเภทที่อาศัยการนวดตามองค์ความรู้ที่นำมา ประยุกต์ใช้.....	18
2.1.2.3	หลักการแยกประเภท โดยเน้นสถานที่.....	18
2.2	แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุม ดูแลสถานประกอบการนวดแผนไทย.....	25
2.2.1	การควบคุมสถานประกอบการนวดแผนไทยของรัฐ.....	27
2.2.1.1	การควบคุมรูปแบบของธุรกิจ.....	27
2.2.1.2	การควบคุมสินค้าของกระทรวงพาณิชย์.....	28
2.2.1.3	การควบคุมการขออนุญาตประกอบกิจการ.....	28
2.2.2	แนวทางการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	29
2.3	นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสถานประกอบการนวดแผนไทย.....	30
2.3.1	นโยบายการส่งเสริมการส่งออกนวดแผนไทย.....	31
2.3.1.1	ด้านการท่องเที่ยว.....	31
2.3.1.2	ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	32
2.3.2	นโยบายการส่งเสริมด้านบุคลากร.....	32
2.4	ผลกระทบของสถานประกอบการนวดแผนไทย.....	35
2.4.1	ผลกระทบต่อสาธารณสุข.....	35
2.4.2	ผลกระทบต่อผู้บริโภค.....	35
3	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำกับ ดูแล และการส่งเสริมสถานประกอบ กิจการนวดแผนไทย.....	37
3.1	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำกับ ดูแลสถานประกอบการ นวดแผนไทย.....	38
3.1.1	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และประกาศกระทรวง สาธารณสุข.....	38
3.1.2	พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546	49
3.1.3	พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559.....	53
3.1.4	พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543	57
3.1.5	พระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542.....	61

3.2 กฎหมายที่เกี่ยวกับสถานประกอบการนวดในต่างประเทศ	64
3.2.1 สาธารณรัฐประชาชนจีน	64
3.2.1.1 ภาพรวมของสถานประกอบการนวด.....	65
3.2.1.2 กฎหมายที่ใช้บังคับกับกิจการนวดในสาธารณรัฐประชาชนจีน	67
3.2.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	69
3.2.2.1 ภาพรวมของสถานประกอบการนวด.....	70
3.2.2.2 กฎหมายที่ใช้บังคับกับกิจการนวดในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์..	72
3.2.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์	74
3.2.3.1 ภาพรวมของสถานประกอบการนวด.....	75
3.2.3.2 กฎหมายที่ใช้บังคับกับกิจการนวดในสาธารณรัฐสิงคโปร์	77
3.2.4 สหรัฐอเมริกา	81
3.2.4.1 ภาพรวมของสถานประกอบการนวด	82
3.2.4.2 กฎหมายที่ใช้บังคับกับกิจการนวดในสหรัฐอเมริกา	83
3.3 ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสถานประกอบการ	
นวดแผนไทยระหว่างกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศ	88
3.3.1 ความหมายของคำว่า สถานประกอบการนวดแผนไทย.....	88
3.3.2 การควบคุมการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานประกอบการ	90
3.3.3 มาตรฐานของผู้ให้บริการ	90
4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและการส่งเสริม	
สถานประกอบการนวดแผนไทย.....	94
4.1 วิเคราะห์ปัญหาคำจำกัดความของคำว่า “สถานประกอบการนวดแผนไทย”	94
4.2 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการจัดตั้งสถานประกอบการนวดแผนไทย	100
4.2.1 การควบคุมใบอนุญาตจัดตั้งสถานประกอบการ	101
4.2.2 การควบคุมมาตรฐานสถานประกอบการบริการ	104
4.2.3 บทลงโทษ	106
4.3 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานของการบริการ	107
4.3.1 มาตรการควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ	107
4.3.2 มาตรการเกี่ยวกับการควบคุมของผู้ให้บริการ	108

บทที่	หน้า
4.4 วิเคราะห์มาตรการส่งเสริมกิจสถานประกอบกิจการนวดแผนไทย	109
4.4.1 มาตรการการเข้าถึงแหล่งเงิน	109
4.4.2 มาตรการส่งเสริมมาตรฐานด้านผู้ให้บริการ	110
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	112
5.1 บทสรุป	112
5.2 ข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก. พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559	127
ภาคผนวก ข. Massage Practice Act of 2007	144
ภาคผนวก ค. Massage Establishments Act (Chapter 173)	159
ภาคผนวก ง. Louisiana Massage Therapists and Massage Establishments Act	168
ประวัติผู้เขียน	185

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 2.1	ความแตกต่างของการนวดแบบราชสำนักกับเชลยศักดิ์	15
ตารางที่ 2.2	จำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพแยกเป็นประเภท พ.ศ. 2554.	20
ตารางที่ 2.3	สัดส่วนของกิจการสปาในประเภทต่างๆ ตามคำนิยามสากล	23